

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060202

DOM
2017-06-15
Stockholm

Mål nr
M 1496-17

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2017-01-24 i mål nr M 4255-16, se bilaga A

KLAGANDE

St1 Sverige AB, 556308-5942
Box 1029
172 21 Sundbyberg

Ombud: Advokaterna MF och CH

MOTPART

Miljö- och byggnadsnämnden i Kävlinge kommun
224 80 Kävlinge

SAKEN

Föreläggande om att vidta åtgärder på bensinstation på fastigheten XXX i Kävlinge kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 1349873

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

St1 Sverige AB har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva Miljö- och byggnadsnämndens i Kävlinge kommun beslut i den del som avser spillzonerna vid drivmedelspumparna.

Miljö- och byggnadsnämnden i Kävlinge kommun (nämnden) har motsatt sig ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

St1 Sverige AB har hänvisat till vad bolaget framfört tidigare och har tillagt i huvudsak följande: Det saknas behov av att vidta de av nämnden förelagda åtgärderna. Kraven är inte heller rimliga. Det finns lagningar i asfalten inom spillzonen och asfalten är inte behandlad med någon beläggning. Asfalten är trots detta tät. Lagningar indikerar endast att asfalten har varit i behov av underhåll, inte att den varit trasig eller sprucken. Att asfalten är i behov av åtgärder på en viss plats innebär inte att hela spillzonen behöver åtgärdas eller att asfalten behöver behandlas med särskild beläggning. Lagningarna har utförts som en del av det underhåll som krävs för att asfalten ska anses utgöra ett tillräckligt tätt underlag. Lagningarna är väl utförda och det saknas skäl att misstänka att det finns sprickor just vid lagningarna. Asfalten inom spillzonen är alltså sprickfri och väl underhållen och är därmed tät.

Nämndens föreläggande är formulerat så att det anger ett funktionskrav men däremot inte vilken beläggning som ska användas. Eftersom det råder delade meningar mellan bolaget och nämnden om vilka typer av markbeläggning som kan anses uppfylla kravet på täthet i olika situationer hade det ur bolagets perspektiv inte gjort någon nämnvärd skillnad om föreläggandet hade varit preciserat på ett sådant sätt att det framgick att en viss typ av markbeläggning ska användas.

Nämnden har hänvisat till vad nämnden tidigare har anfört och tillagt att det föreläggande som nämnden har utfärdat är tillräckligt tydligt.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen, som i målet har väckt frågan om föreläggandets tydlighet, anser inte att det finns skäl att ändra mark- och miljödomstolens dom med anledning av utformningen av föreläggandet. Mark- och miljööverdomstolen gör i saken ingen annan bedömning än underinstanserna. Överklagandet ska därmed avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg och Roger Wikström, referent, tekniska rådet Anna-Lena Rosengården samt hovrättsrådet Birgitta Bylund Uddenfeldt.

Föredragande har varit Ulrika Agerskans.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2017-01-24
meddelad i
Växjö

Mål nr M 4255-16

KLAGANDE

St1 Sverige AB
Box 1029
172 21 Sundbyberg

Ombud: Jur kand OH

MOTPART

Kävlinge kommun, Miljö- och byggnadsnämnden
244 80 Kävlinge

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Skåne län beslut den 14 september 2016 i ärende nr 505-20304-15,
se bilaga 1

SAKEN

Föreläggande om att vidta åtgärder på bensinstation på fastigheten XXX,
Kävlinge kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Miljö- och byggnadsnämnden i Kävlinge kommun (nämnden) förelade genom delegationsbeslut den 3 juli 2015 St1 Sverige AB (St1) att vid bensinstationen på fastigheten XXX vidta bl.a. följande åtgärder:

- Områden kring drivmedelpumparna ska förses med täta spillzoner där fordon kan stå och tanka. Varje spillzon ska täcka ett område som minst motsvarar drivmedelsslängens längd + en meter. Spillzonens yta ska vara belagd med en mot drivmedlet tät beläggning. Spillzonen ska ha en lågpunkt, utformad så att allt spill inom spillzonen avrinner via brunn till en oljeavskiljare.
- Området där tankfordon står för att fylla på cisternerna ska förses med en spillzon som ska vara anpassad till tankfordonens storlek och ytan ska vara belagd med en mot drivmedlet tät beläggning. Spillzonen ska ha en lågpunkt, utformad så att allt spill inom spillzonen avrinner via brunn till en oljeavskiljare.

Åtgärderna ska uppfyllas snarast dock senast sex månader efter det att verksamheten delgivits beslutet.

St1 överklagade nämndens beslut till Länsstyrelsen i Skåne län (länsstyrelsen) som i beslut den 14 september 2016 ändrade nämndens beslut på så vis att sista dag för att utföra åtgärden bestäms till sex månader efter det att länsstyrelsens beslut vunnit laga kraft. I övrigt avslogs överklagandet.

St1 har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

St1 har yrkat mark- och miljödomstolen med ändring av länsstyrelsens beslut ska upphäva nämndens beslut i den del som avser spillzonerna vid drivmedelpumparna.

St1 vidhåller vad som tidigare anförts i målet och vill därutöver anföras i huvudsak följande. Det saknas behov av att vidta de av nämnden förelagda åtgärderna. Kraven är inte heller rimliga.

Justering av talan

St1 har efter fortsatt undersökning av spillzonerna vid den aktuella stationen funnit att det kan finnas skäl att bygga om spillzonen vid centralpåfyllningen. Enligt St1:s uppfattning finns det brister som innebär att hela spillzonen bör byggas om. St1 motsätter sig därför inte längre nämndens krav såvitt avser området där tankfordon står för att fylla på cisternerna. Av detta skäl vill St1 justera sin talan på så sätt att yrkandet om att upphäva nämndens beslut nu endast omfattar områdena vid drivmedelspumparna.

Ingen misstanke om föroreningar

Det har inte framkommit någon särskild misstanke om att marken vid spillzonen skulle vara förorenad. Den naturliga åtgärden, om det hade funnits en misstanke om att markbeläggningen inte är tillräckligt tät, vore att be verksamhetsutövaren att inkomma med underlag som styrker att markbeläggningen är tät. Så har inte skett och det finns därmed ingen utredning till stöd för att den befintliga markbeläggningen alls behöver bytas. Redan av detta skäl ska föreläggandet upphävas i den del som avser spillzonerna vid drivmedelspumparna.

Länsstyrelsens bedömning

Vare sig nämnden eller länsstyrelsen har gjort gällande att det finns något som tyder på att föroreningar av den underliggande marken faktiskt har skett. Enligt länsstyrelsens bedömning är det tillräckligt att det har konstaterats att asfalten är lagad och att det inte presenterats någon utredning om hur lagningarna har gått till, för att konstatera att asfalten inte är tillräckligt tät och att åtgärder därför behöver vidtas. St1 menar tvärt om att lagningarna visar att St1 har vidtagit de åtgärder som behövs för att hålla asfalten i gott skick och att asfalten alltså underhålls för att undvika sprickor. Det finns därmed ett fungerande system för egenkontroll. Länsstyrelsen bedömer att förorening kan ske genom eventuella sprickor. Några sådana sprickor

finns emellertid inte eftersom asfalten är lagad och är i gott skick. När asfalten lagas ställer St1 krav på entreprenören att markbeläggningen ska vara tät. Att asfalten är lagad utgör alltså inget skäl att misstänka att det finns sprickor i den samma och därmed saknas behov att vidta de av nämnden förelagda åtgärderna vid drivmedels-pumparna.

Rimlighetsbedömning

Med hänsyn till kostnaderna för en ombyggnad och den marginella miljönytta som åtgärden skulle medföra kan föreläggandet slutligen inte anses som rimligt.

Nämnden har i yttrande anfört i huvudsak följande. Nämnden vill påtala att SPBI i sina rekommendationer anger att en asfaltsyta endast är tät så länge beläggningen är hel och fri från sprickor och att dieselspill skadar asfalten. Om asfalt används måste den därför underhållas. SPBI rekommenderar därav, av underhållsskäl, att området närmast en pump förses med beläggning av betong på 2 x 2 meter.

Av miljöbalkens allmänna hänsynsregler framgår att alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte ska vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik.

Nämnden anser inte att de yrkanden som framförts i överklagandet på något sätt fråntar St1 skyldigheten att vidta förebyggande åtgärder i enlighet med de krav de allmänna hänsynsreglerna ställer på verksamhetsutövare. Inte heller kan kostnaden bedömas orimlig i förhållande till miljönyttan. Enligt rekommendationerna från SPBI kan inte skadad asfalt betraktas som bästa möjliga teknik på en spillzon och asfalten bör därför bytas ut. Ska asfalt användas anser nämnden att den ska beläggas med ett tätskikt.

I övrigt har nämnden inget att tillägga utan hänvisar till tidigare beslut i ärendet.

DOMSKÄL

Vad målet gäller m.m.

Vad mark- och miljödomstolen har att pröva i förevarande mål är om det är rimligt att St1 ska förse området kring drivmedelspumparna med täta spillzoner där fordon kan stå och tanka vid bensinstationen på fastigheten XXX.

Rättslig reglering m.m. framgår av länsstyrelsens beslut. Härutöver kan nämnas att av 2 kap. 1 § miljöbalken framgår att vid tillsynen enligt denna balk är alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skyldiga att visa att de förpliktelser som följer av detta kapitel iakttas.

Mark- och miljödomstolens bedömning

Både St1, nämnden och länsstyrelsen har hänvisat till SPBI:s rekommendationer för bensinstationer, utgåva 2, från den 8 december 2009. Av dessa framgår det att spillzonen vid en befintlig bensinstation ska ha en lågpunkt som är ansluten till oljeavskiljaren och ha en tät beläggning. Med tät beläggning menas i detta fall betong, betongsten eller asfalt. En asfaltsyta är tät så länge beläggningen är hel och fri från sprickor. Om asfalt används måste den därför underhållas så att asfaltsskiktet är helt och sprickfritt.

Mark- och miljödomstolen kan konstatera att SPBI:s branschrekommendationer inte är rättsligt bindande eller utgör någon vägledning för tillämpningen av miljöbalkens allmänna hänsynsregler, men att de kan fungera som vägledning i samband med teknisk utformning av bensinstationer i syfte att skydda miljön.

Nämndens föreläggande utgår från att verksamhetsutövaren ska vidta försiktighetsåtgärder i syfte att förebygga en eventuell framtida markförorening. Vidare framgår det att den befintliga markanläggningen vid spillzonen består av asfalt, att den någon gång har lagats samt att den kan ha varit belagd med tätskikt. Enligt mark- och miljödomstolens bedömning är det tillräckligt med att det har konstaterats att asfalten varit lagad för att krav ska kunna ställas på en verksamhetsutövare om att vidta skyddsåtgärder. Enligt SPBI:s rekommendationer är en asfaltsyta tät så länge be-

läggningen är hel och fri från sprickor. Att en spillzon har lagats kan av den anledningen inte jämföras med att man underhållit asfalten, så som anges i SPBI:s rekommendationer, eftersom en underhållen asfalt inte ska generera i en lagning av asfalten. En lagning, så som i förvarande fall, tyder snarare på att asfalten någon gång varit trasig och av den anledningen inte uppfyllt SPBI:s rekommendationer för vad som utgör en tät asfalt. I samband med tankning föreligger det generellt sett alltid en risk för att spill kan uppkomma och det är känt att spill vid bensinstationer kan orsaka skador på asfalt. En underhållen asfalt innebär snarare att en asfalt belagts med tätskikt i förebyggande syfte. Något sådant tätskikt finns dock inte på nu aktuella spillzonen, och i vart fall inte på den delen av spillzonen som blivit lagad. St1 har heller inte presenterat någon utredning om den ursprungliga orsaken till varför asfalten har blivit lagad.

St1 har dock anfört att den miljönytta som skulle uppkomma till följd av nämndens föreläggande inte står i rimlig proportion i förhållande till de kostnader som åtgärden skulle medföra för bolaget. Av handlingarna i målet framgår det att kostnaden för den förelagda skyddsåtgärden skulle uppgå till cirka 150 000 kronor.

I förhållande till de krav som regelmässigt och enligt praxis ställs vid förvaring och hantering av kemikalier i annan miljöfarlig verksamhet anser mark- och miljödomstolen med beaktande av försiktighetsprincipen och kraven på bästa teknik i 2 kap. 3 § miljöbalken att den befintliga markbeläggningen inte kan anses uppfylla det täthetskrav som bör ställas enligt miljöbalken på markbeläggningar vid spillzoner kring drivmedelspumpar. Det är inte visat att kostnaderna för anläggning av tätt underlag med oljeavskiljare skulle vara orimliga. Mark- och miljödomstolen instämmer således i underinstansernas bedömning. Bolagets överklagande ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 14 februari 2017.

Anders Enroth

Carl-Philip Jönsson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Anders Enroth, ordförande, och tekniska rådet Carl-Philip Jönsson. Föredragande har varit beredningsjuristen Linnea Wictorsson.